

SAMOBORSKI LIST

Glasiio za promicanje lokalnih interesa.

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15 u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godine K 2.—, a na četvrt godine K 1.—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americu K 1.40 na godinu više.
Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i otpravništvo nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S. Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petiti redak u redakcijskom dijelu po 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglas, koji se više puta uvrćaju, daje se znatan popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uređništva „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Godina III.

U Samoboru, 15. ožujka 1908.

Broj 6.

Meteorološka postaja u Samoboru.

Svojedobno je donio „Samoborski list“ niz članaka, u kojima se prikazao pojam klime nekoga mjesta i u kojima se prilično ocrtala klima Samobora i njegova okoliša. Kažemo poprilično, jer nam žalibože nedostaju tačniji i trajniji podaci. Samobor imao je već svoju staju, uređenu sa većinom aparata, ali bilježilo se samo 2 godine dana, nakon kojega je vremena uprava meteorološkog opservatorija u Zagrebu postaju dokinula, te aparate povukla u Zagreb. Ukusna kućica, što ju je uredilo trgovišno poglavarstvo, nalazi se još prilično sačuvana.

Tko pozna razvitak klimatičkih lječilišta te njihovu važnost i potrebu, ne može dosta prežaliti, da je u Samoboru meteorološka postaja dokinuta. Danas bismo imali već bilješke o desetgodišnjem motrenju, upravo toliko, koliko se općeno zahtijeva, da se klima nekog mjesta točno odredi i baš toliko, koliko se zakonom zahtijeva, da neko mjesto bude proglašeno klimatskim lječilištem. Ova se postaja morala uzdržati pod svaki uvjet. Danas bi tek došla do svoga potpunoga značenja, kao sila, s kojom se pozitivno dokazuju prilike vremenske i s kojom se odlučno nešto može zahtijevati.

No nesamo, da meteorološka postaja izravno može Samoboru poslužiti kao klimatskom lječilištu, nesamo da je ona član mnogobrojnih postaja u našoj domovini, kojima se njena klima

određuje, nesamo da je član međunarodnih meteoroloških organizacija, kojima se određuje klima cijelog kontinenta, te prognosticira u pojedinim kompleksima vrijeme, budući da stoji sve u neprekidnom saobraćaju, nego može i svaki pojedinac, koji se bavi ratarstvom i vinogradarstvom crpiti od nje svoju korist. Danas može se sa malim izuzecima, točno uglaviti, kakovo će vrijeme zavladati u iduća 24 sata. Od kolike to može biti važnosti po livadarstvo oranice i vinograde, kosidbu, kopanje, oranje i drugo moći će najbolje prosuditi baš samoborsko građanstvo, koje osim svoga zanata i trgovine posjeduje i mnogo zemljišta, te se bavi i ekonomijom. Ali tu ne bi smjelo biti ignoriranja, kao da sve to ne vrijedi ništa, već bi se svaki ekonom došao lijepo na postaju propitati, kakovo će vrijeme biti sutra.

Naše se poglavarstvo obratilo na upravu meteorološkog opservatorija u Zagrebu sa molbom, da se postaja u Samoboru obnovi. Samobor je apsolutno mora imati već kao klimatičko lječilište. Naravno bi bilo, da meteorološki opservatorij u Zagrebu ide trgovišnom poglavarstvu na ruku i da obnovi postaju u Samoboru uz garanciju, da će se motrenja točno održavati i da će se tačno bilježiti. Čudimo se s toga odgovoru zagrebačkog opservatorija gdje je voljan obnoviti postaju, da dostavi postaji na raspolaganje samo termometre i kišomjer, a ostale skupocijene aparate, kao barometar i hygrometar da nabavi samo poglavarstvo. Kad se već prvi put uredila potpuna postaja, mogla bi se i sada urediti sa strane opservatorija, to je napokon i u njegovom inte-

resu. Trgovišno poglavarstvo moglo bi u tom smislu poduzeti i dalnje korake, te se ponovo obratiti na upravu meteorološkog opservatorija.

U Samoboru će se pak jamačno naći osoblje, koje bi bilo voljno besplatno obavljati motrenja te ih točno bilježiti. Prema tomu bi sav trošak za tako važnu i znamenitu instituciju bio, da se popravi postojeća već kućica i u njoj smjeste aparati.

Svojevremeno obratit ćemo se na to, gdje da se postavi i u koje doba da se motri s obzirom na naše lokalne prilike.

Sačuvanje ruševine samoborskog starog grada.

Ruši se kamen za kamenom sa naše sive, staro-drevne gradine. Sve malo pomalo otkida se kamenje i kotrlja se niz brdo u nizinu nedaleku.

Čisto nam je žao, kad to gledamo. Naše je oko naučno na naš stari grad, bez kojega bi Samobor izgubio bez sumnje od svoje zanimljivosti i ostao bez jednog vidnog historičkog obilježja.

Nešto bi nedostajalo priviklome oku, kadgod bismo svratili pogled prema brdu, o kome bismo mogli tek reći, da je na njem nekoč stajao stari grad Samobor — što su ga dugi niz godina gledali naši oci i djedovi naši.

Ako mi toga ne doživimo, doživjet će oni iza nas, jer „vrijeme kule niz kotare gradi, vrijeme gradi, vrijeme razgrađuje“. Zub vremena krši lagano ali sigurno. Ko život čovjekov, što spješi, odmiče i gasne polagano, te svršava sigurnom smrti, taka sudba čeka i drevnu gradinu našu, nad kojom su vjekovi prohujili, gromovi se sigurali i vitlale olujine crne i neobuzdane.

onda se postavi na čelo maloj četi, zaputi se ulicama, na protivni izlaz iz grada.

Vidjevši građani četu austrijanaca, za koje su već držali, da su otišli, te njihovo hrabro držanje, pomisliše, da je to neka varka. Žene i djeca zavriskase i posakrivaše se u kuće, a s prozora pojavise se kuršumi iza spuštenih žaluzija.

Bilo je blizu podne. Vojnici izazvani pucnjavom, htjedose pucnjavom i odgovoriti, ali ih u tom zapriječi njihov vođa, koji je znao, da bi se time izazvala nova krvoprolića, kojima bi trideset do četrdeset ljudi podleglo. U taj čas opazi čopore djevojčica, gdje idu iz škole i glavom mu sune sretna misao. Ustavi časkom četu, i zapovijedi, da svaki uzme po jednu djevojčicu na lijevu ruku — izuzevši ranjenih — a puške da dignu na desna ramena. Uzeo je i on sam jedno pa zapovjedi da stupaju dalje.

Neobično je bilo gledati kršne te momke ovako zakičene, a još neobičnije njihovu vodju, koji je ljevicom držao crno kovčasto curče s malim prstićem u ustima kao izraz čuda, gdje se to ono nalazi. Ogledala se i na svoje drugarice, pa vidjevši, gdje one ogriše svaka desnicom svoga vojnika, ogri i ona svog nosioca privinuvši se bez straha k njemu.

Puškaranje, koje je dotle bilo učestalo i kamenje koje se pojavljivalo iza kojeg zida, ali srećom bez ozbiljnijih posljedica, prestade odmah. Strah i užas okupi Talijane, kad vidješe svoju djecu na rukama neprijatelja. Djeca su se u prvi mah bila uplašila, kad padoše u ruke tuđih vojnika, no liječnikove ljubazne riječi izrečene u talijanskom jeziku, umiriše ih odmah i one se dobrovoljno predadoše, da budu spas vojnicima, kojima je bila jedina želja, da što prije odu iz tog grada.

Kad su vidjeli građani, da im se djeca smiju i da se sasvim dobro osjećaju na rukama austrijskih

VODJA.

Jovanka Vukelić. — Stara Gradiška.

Poslije nesrećno svršenog austrijsko-talijanskog rata godine 1859., kada je već naša vojska ispraznila zemlju, izašao je iz jedne palače u Milanu stasit austrijski časnik Ivan G. Znak na uniformi odavao je, da je vojnički liječnik jedne od hrvatskih pukovnija.

Izišavši iz palače, ogleda se još jednom na prozore prvog sprata, gdje mu je dražesnom ručicom mahala lijepa crnooka Talijanka. Još jedan pozdrav lijepeg oficira, i njezine oči zaplivaše u suzama.

Služba i dužnost, te dvije okrutne pedantke, istrgnuše nesmiljeno to dvoje mladih iz ljuvenog zagrija. Ni ljubavna groznica mladog oficira ni plač lijepe sinjorine, koji je srce razdirao, ne mogahu tu ništa da pomognu.

Liječnik je upoznao sinjorinu Lukreciju, kad je jednog dana došao po dužnosti do nekog ranjenog pukovnika i tamo našao lijepu Lukreciju u službi Samarićanke.

Njene sitne ručice požrtvovno su priredjivale šarpiju i zavoje ranjeniku, koji je pripadao vojsci, koja je ratovala s njenim narodom.

No pred ljubavi iskrenjega iščezava svaka mržnja, pa je tako bilo i u ove djevojke, što da dajimo: liječnik i Lukrecija zavolješe se iskreno. Od toga dana vidjevali se svaki dan i radovali se zajedno oporavku ranjenika, a ovaj im je njihov trud nastojao nagraditi mnogim službovnim pogodnostima prema liječniku, koje su njihovoj ljubavi dobro došle. Tako je i sada mladi liječnik smio zaostati, da se još koji dan naučije blizine Lukrecijine ne mareći, što će im obojici to zavlacenje još više otežati gorki rastanak.

Lukrecijin otac bijaše posjednik i gradski senator, starac neobično blage čudi, ali skroz prožet pred-

sudama, koji — ma da je zavolio simpatična Hrvata — liječnika, nije nikako mogao zaboraviti, da je on austrijski vojnik. Njegovi su mu živci bili odviše nahranjeni plačem i jaukom, te bijedom i pustoši, koju je za sobom ostavljao rat. Pod tim utjecajem, odlučno je odbio prosidbu Ivanovu s primjedbom, da će ga poštivati kao znanca, ali za svoje ga dijete ne može primiti.

Mladi međutim nijesu klonuli duhom; oni su nadom podržavali svoju ljubav, i ma da je starac savjesno prisustvovao pohodima liječnikovim, to su oni ipak našli načina, da se sastanu na samu. I danas je Ivan znao da starac nije kod kuće, pa premda se sinoć u njegovu prisuću oprostio, to je ipak još htio da upotrijebi čas za ponovni teški rastanak.

Izišavši tužan od svoje Lukrecije, ispade kao iz oblaka k njemu vodnik jedne od njegovih pukovnija, pozdravi ga na vojničku i zamoli ga za uputu kojim bi krajem mogao izvesti jednu četu, koja je ovdje zaostala.

— Kako zaostala? upita liječnik.
— Bila je razasuta kojekuda, po klancima i šumama te tako zaostala.
— A jesu li svi zdravi?
— Ima i gdjekoji ranjenik, ali s lakim ozljedama.
— A gdje se nalazite?
— Skupili smo se eto na onom trgu izvan grada, pa sam ja pošao da pitam, na koji su kraj krenule naše čete. Ali nevolja je to, niti mi koga razumijemo, niti tko nas; te ne znam što bih, da nam Bog nije vas poslao.

— Dobro, dakle; odvedi me tamo, a odanle ću vas ja već izvesti. Kad dodjoh, obradovati se vojnici svojem časniku, pa još k tome liječniku, koji je bio poznat sa svog dobrog postupka spram vojnika. Za čas je pregledao ranjene, naredio još ovo i ono, a

Kako je poznato, bilo je već govora o tome, da se sačuva ova ruševina od naglog propadanja. To je bilo godine 1901., kad je općina kupila stari grad od grofa Montecucolija. Koliko se sjećamo, bile su već i jedna ili dvije zabave priredjene za sačuvanje staroga grada, pa je onda i unišla neka svoa u pomenutu svrhu.

Godine 1906. obratilo se naše zastupstvo molbom na zem vladu, neka bi ova izaslala vještake, da izvide stanje staroga grada, te izrade elaborat, na osnovu kojega bi se imale preduzeti nužne gradnje i opravci na starom gradu.

Ovih dana prispio je od zem. vlade nalaz o ruševini staroga grada, što su ga na temelju dvokratnog pregledanja gradine sastavili ravnatelj arheološkog odjela narodnoga muzeja u Zagrebu prof. dr. Josip Brunšmid, kustos istog odjela dr. Viktor Hoffiler i kr. inžinir Ladislav Sitzer. Tom zgodom obaviještena je općina, da će glede nadzora eventualnih radnja rado ići na ruku općini muzejalno ravnateljstvo, na koje bi se poglavarstvo imalo prije obratiti negoli započne radnjama.

Ovo sve moramo samo sa zadovoljstvom pozdraviti. Ali sad nastaje samo jedno pitanje, a to je u čitavoj stvari glavno, otkuda sredstva, da se pristupi radnjama oko sačuvanja stare gradine? Općina se ne smije napregnuti s ovakim troškovima, pa i ne bi smogla nužna sredstva, jer ih mora upotrebljavati za mnoge preče potrebe i produktivne investicije oko uredjenja Samobora. Na nju se dakle ne može računati u tom pogledu. Bio bi jedini izlaz, da tu priskoči vlada u pomoć, te da se sabiru prinosi u zemlji i putem novinstva apeluje na prijatelje historičkih spomenika, priređuju zabave i slično.

Šteta što nam nijesu stručnjaci označili približnu svotu, koja bi dostajala za opravak grada; što bi bilo svakako vrijedno znati.

Ovdje donosimo u cjelosti „Nalaz“ što su ga sastavili pomenuti stručnjaci, jer smo uvjereni, da će to zanimati naše cijenjene čitače.

NALAZ.

o ruševini samoborskog grada.

Jasno se još danas razabire, da je grad sastojao od dva djela i to od sjevernog, niže ležećeg i južnog, više položenog.

Što se gradiva tiče, razabire se, da je gradjevina sagradjena dijelom od kamena lomljenaka bez osobitog ležaja, dijelom od mješovitog zidja opeke i kamena a najmanjim dijelom od kamena klesanca.

Zidje je gradine veoma različite visine, pa je zapadna kula, što se tiče visine zidja, jošte najbolje sačuvana. Visina će joj do 15 metara dosegnuti, nu i ona je na dva mjesta po cijeloj visini pukla. U toj se kuli jošte nalazi jedan sačuvani klesani doprozornik, a u njemu školje za željeznu rešetku, ali koje već nema. I sa te kule je sva žbuka otpala.

Jugo-istočna kula, u kojoj se je nalazila kapela, veoma je derutna. U kapeli pako vide se jošte uporište rebara nekadanjih gotskih svodova i jedan sačuvani gotski prozor od tesanog kamena.

U sjevernoj kuli, koja će jošte do 8 metara biti visoka, sve je zidje golo, jer je žbuka otpala.

vojnika, dosjetiše se i oni razlogu, te kličući i plješčući podjose za vojnicima.

Kad stigoše do izlaza spusti svaki vojnik dijete iz ruku, nagradi ga čime je imao i poljubi, liječnik kupi voća i razdijeli veselim djevojčicama.

Svjetina se je vraćala živahno pripovjedajući o tom nenadanom događaju, čudeći se toj dosjetljivosti.

To je došlo do ušiju i starom senatoru, ocu Lukrecijinu, rašta je bio ugodno dirnut, te je Lukrecija iz njegovih riječi, koje je izustio u pohvalu čestitom vodji, naslutila odmah, da njezin stari dobri otac ne će ostati tvrdokoran, i njihove nade ne budu uzaman. Stari je pismeno čestitao duhovitom vodji, te se medju ostalim izrazio, da je sretan, što tako umna čovjeka može ubrojiti medju svoje znance.

Poslije pō godine, dobije Ivan i drugo pismo od starog senatora, koje je glasilo:

Vrlo poštovani prijatelju! Vidim, da ću skoro na onaj svijet, gdje nema mržnje ni ratova, gdje vlada neizmjenjiva ljubav, i gdje su, kako nas vjera uči, svi ljudi braća. Pa budući da se želim i domojno pripraviti za taj put, rado bih se prije s Vama temeljito izmiriti.

Uvažujem, nakon duljeg iskušavanja Lukrecijine i Vaše ljubavi — Vašu prijatniju prošnju, te nakon priznanja njezinog, da si još dopisujete i jednako se ko i prije ljubite, pozdravljam Vas kao svoje dijete! Dodajte, da uredimo stvari. Vaš stari

Nikolino Petrović.

Razumljivo je, da se liječnik tomu odazvao, te je za par mjeseci dobila pukovnja marnu i blagu vida-ricu, društvo crvenog krsta članicu i doivotvorku, a liječnik pomoćnicu i vjernu pratilicu za sav život.

Da se ta gradina u ovom obliku, kako danas postoji sačuva, biti će od potrebe, da se:

1. veće i manje rupe u zidju ispune kamenjem, kojega u ruševini dostatno na zalihima, i to mortom od portlandskog cementa.

2. unutra gradine nalazeći se materijal, kao kamen, opeka, gruh, korov i t. d. naslagan ondje uslijed rušenja gradine, odstrani.

3. rešci zidja s obiju strana zidja iščiste i mortom od portlandskog cementa ispune.

4. zapadna kula na dva do tri mjesta željeznim sponama veže.

5. gornja ploha svekolikog zidja dobro očisti, žbukom od portlandskog cementa ožbuka u obliku valova a udubinu ispuni zemljom, u koju se ima posijati trava.

6. Pošto je gradina vlasništvo trgovišta Samobor imalo bi se poglavarstvo istog uputiti, da po gornjim podacima učuvanje gradine u vlastitoj samoupravi provede, namještajući dva ili tri zidara i isto toliko nadničara.

Glede nadzora nad tim radnjama, izvjestiti će ravnateljstvo arheološkog narodnog muzeja.

U Zagrebu mjeseca siječnja 1908.

Dr. Josip Brunšmid v. r.

Ladislav Sitzer v. r.

Dr. Viktor Hoffiler v. r.

kr. inž.

DOPISI.

Sv. Martin Pod Okićem, 12. ožujka.

Ceste u kotaru samoborskom navožene su u jesen prošle godine šljunkom vrlo dobro. Može se reći kao nikada prije. Ipak u našoj općini moramo zahvaliti samo suhoj i oštroj zimi, da nam opet nijesu kola propadala do osovina u blato, što se uostalom pokazalo kod prve jače jugovine. Šljunak stoji još na cesti nerasproštr, te sprečava promet a uz malo veću energiju općinskoga poglavarstva mogao je već davno poslužiti svojoj svrsi. Ne napuštamo misli, da se bezbroj različitih brežuljaka i z mali trošak izravna, ali osim toga tražimo predbježno i to, da se sadašnja cesta po mogućnosti drži u redu za promet.

Znatiželjni smo, kada će se početi sa gradnjom škole u Rakovpotoku, što je goruće pitanje u našoj općini. Nemanje očekujemo, da će se doskora sistemizovati još jedno učiteljsko mjesto u Sv. Martinu, tako da škola postane dvorazrednom, što se također pokazuje od najveće potrebe, jer je broj školskih polaznika daleko prekoračio zakonom propisani broj školske djece, koje može da obučava jedan učitelj.

Hrv. Stupnik, 11. ožujka.

Od nekoga vremena opaža se u nas vrlo nemarno polaženje mladeži u školu. Usuprot toga, što se nemarnosti prijavljuju poglavarstvu, nema to ipak prava uspjeha. Trebalo bi zaista, da se i u tom pogledu učini red, jer nemarni polaznici nesamo da sami zaostaju u napretku, nego još i smetaju u obuci ostale mladeži.

Budući je naš dosadnji načelnik zahvalio na časti, a naša općina imade vrlo razgranjeno gospodarstvo, trebalo bi sada pomisljati da mu se nadje zamjenik. Općina Stupnik ne može biti bez načelnika, jer treba glavara, koji će htjeti požrtvovno stručno i nesebično poraditi ako interesa naše općine. Naše je općinsko zastupstvo pozvano, da o tome što prije odluči.

Domće vijesti.

Za Šmidhenov spomenik prispjeli su nadalje ovi prinosi:

G. Dušan Presečki, i gdja. Ferik rođena Vapnar sabrali prigodom zabave „Jeka“ K 28-22.

Kod g. Šošarića, na pepelnicu, preostalo preko računana 6 kruna.

Klečić, zabava u Glzniku, i sabrano u okolici Samobora 16 kruna.

G. Popović Janko umir. župnik i krunu.

G. Antun Herceg sabrao u društvancu u Gornjem kraju krunu 3.50 flira.

Ukupno K 54.72

Prije iskazano K 458.47

Ukupno K 513.19

Dalnje prinose prima g. Franjo Švarić.

Općinske izborne listine bile su prema oglasu trg. poglavarstva izložene do 8. o. m. za koje vrijeme je bio rok za reklamacije. Istaći nam je, da za ovo vrijeme nije stigla a ma nijedna reklamacija ili prigovor protiv izloženih listina, pa su stoga i odmah i postale pravomoćne.

Prema tome će se novi izbori trg. zastupstva moći obaviti odmah, čim mine sadanja perioda, jer ne će biti nužno čekati na dugotrajna rješavanja utoka, kako se to baš posljednji put desilo.

Izvide za eventualno gradjenje vodovoda obavio je u Samoboru dne 10. i 11. veljače kulturno-tehnički vijećnik nadinžinir g. Milan pl. Eienthal. Njegova je zadaća bila, da ustanovi položaji izdašnost vrela. U povjerenstvu s pomenutim vještakom bijahu g. kot. predstojnik Milan Ključec, te načelnici općine trga Samobora i opć. Podvrh gg. Cop i Simončić.

Izaslani vladni nadinžinir pronašao je vrelo u Ludviču posve izdašnim i sposobnim, da služi u vodovodne svrhe Samobora. O svojim izvidima podnijet će g. Eienthal stručno izvješće, te izraditi potpun elaborat o vodovodu.

Kad ovaj elaborat stigne, mi ćemo o njem poitanje izvjestiti naše čitače.

Učiteljsko društvo za grad Zagreb i okolinu održat će svoju buduću skupštinu u Samoboru valjada na početku lipnja. Na posljednjoj skupštini, održanoj 5. o. m. izabran je u odbor toga društva i samoborski učitelj g. B. Toni. Društvo bi željelo u Samoboru održati predavanje za roditelje, ako nadje u tome odziva.

Naše ulice marljivo se pošljunčuju i posipavaju pijeskom. Prema dosadanjem izgledu doimaju se svojom uredjenošću i čistoćom vrlo prijatno. — Doskora će se započeti i uredjivanjem i čišćenjem naših perivoja i šetališta, jer dolazi proljeće, a s njime novi život, što će povući ljude u probudjenu prirodu, da se naužiju njezinih čara i ljepota.

Položio ispit. G. Branko Mihelić položio je gruntovničarski ispit pred za to odredjenim ispitnim povjerenstvom u Zagrebu.

„Šegrtske škole“ Na uvodnik našega lista, što smo ga pod ovim natpisom donijeli, osvrće se u svome broju od 1. o. m. vrsno uredjivana pedagoška smotra „Preporod“ što izlazi u Zagrebu. „Preporod“ se iskreno izjavljuje o članku, te ističe, kako bi se učitelji morali pobrinuti, da u sve lokalne listove dodju ovakovi članci.

Iz Amerike. U Chicagu postoji već osmu godinu „Prva hrvatska glazba „Sokol“, te joj je predsjednikom Samoborac Ignac Braje. Društvo, koje sačinjavaju sami Hrvati, vrlo je napredno, te se danas ponosi s lijepim uspjesima svoga truda i pregalaštva. Njegov predsjednik g. Braje priposlao je ovih dana na dar „Pučkoj čitaonici i knjižnici“ u Samoboru fotografiju svih članova društva sa željom, da bude izvješena u čitaoničkim prostorijama.

Darovi. Primamo od uprave podvrške škole: Ugledni građanin i posjednik g. Josip Bedenko slaveći srebrni pir i 50. rođendan sjetio se i mladeži podvrške pučke škole u Samoboru, poklonivši joj 10 K za škol. potreptine i počastivši 120 djece ukusnim pecivom, a knjižara Košaka darovala je pisaćeg materijala. Uprava škole obojici darovatelja usrdno hvali.

Obrtnu dozvolu dobio je za tjeranje zidar-skoga obrta g. Adolf Paar.

Sjednica trg. zastupstva bit će urečena na svršetku ovoga ili na početku drugoga mjeseca.

Promjene kod kotarskog suda. Ovdječnjem kot. sudu dolazi za sudb. pristava g. Milutin Jurčić, dok je gosp. Vladimir Stražnički premješten na vlastitu molbu kot. sudu u Veliku Goricu.

Stalnim censorom za nadbiskupiju zagrebačku imenovao je nadbiskup medju inima i g. dra. Valentina Čebušnika, prebendara stolne crkve.

Gradjevnu dozvolu za novogradnju svoje kuće u Suhodolu zatražio je g. Gijuro Jakopec, trgovac u Samoboru, a za gradnju nove kuće u Dragi Gijuro Lukšić.

Stavnja u Samoboru obavila se je dne 2. 3. i 4. ožujka. Imalo je pridoći u svemu 706 vojnih obvezanika i to u I. razredu 286, II. 223, III. 193, starijih 4. Od ovih izostalo je u I. razredu 134, II. 128, III. 113, ukupno 385. Pristupilo je dakle od 706 vojnih obvezanika njih 321. Od ovih je unovačeno u svemu 83, od ovih 22 u doknadnu priživu. Odsutni vojni obavezanici nalaze se gotovo svi u Americi.

Novi vozni red na samoborskoj željeznici. S 1. travnja stupa na snagu novi vozni red na našoj željeznici, koji se bitno razlikuje od dosadnjega. Mora se priznati, da je vrijeme kad kreću vlakovi povoljnije uredjeno, te će kretnje vlakova zadovoljiti naše općinstvo. Napose je zgodno, da je uveden vlak u 7:32 ujutro čija se potreba već odavna osjećala, pa se u u tom pogledu i naše zastupstvo obratilo na željezničku upravu.

Vozni red od 1. travnja je ovaj: Iz Samobora u Zagreb kreće vlak u 6, 7:32, 9:20 prije podne, i sat poslije podne, 6⁰⁰, 8 i 9:37⁰⁰ uveče.

Iz Zagreba u Samobor kreće vlak 7:30 i 11:30 prije podne, 2:10⁰⁰, 2:40 i 4 sata poslije podne 8:02 i 9:30⁰⁰ uveče.

Zvezdicom (*) označeni vlakovi opće samo nedjeljom i blagdanima.

Upala obušne bilješke pojavila se epidemički medju pučanstvom u Kotarima i okolisu, te je radi toga u pučkoj školi kod Sv. Leonarda obustavljena obuka na 14 dana.

Zabava „Jeke“ na 2. o. mj. bila je najuspješija zabava ovim pokladama. Sve tačke biranoga programa bile su precizno izvedene, a šaljive izvedbe izazvale su salve pjesaka i pobudile puno veselosti. Kod koncerta se osobito istakloše gđjica. Bogović, gg. Franceković i Tunković (kod operice na guslama) i g. Buzina kod koupleta, g. Kleščić kao stari samoborski gardist, a i pjevači „Jeke“ bijahu potpuno na svom mjestu. — Pratinju na klaviru gotovo svih tački preuzeo je blagonaklono g. Milan Reizer, koji je i tom zgodom pokazao, da je u njega i vanredne vještine i osobitog glazbenog dara i shvaćanja.

Zborovodju g. Buzinu pozdravio je srdačno predsjednik g. Kleščić i to kao „Jekala“ koji već kroz 25 godina uoči poklada sudjeluje kod zabave „Jeke“. — Svečar je dobio na dar: od „Jeke“ krasnu zlatnu uru, od predsjednika srbnu tintarnicu, od potpredsjednika g. Presečkoga stolić za pušaće spreme.

Ples je potrajao do jutra, a općinstvo je dupkom napunilo sve prostorije.

Zdravstveno prillike u Samoboru i kotaru tečajem prve polovice mjeseca ožujka bijahu dosta nepovoljne. U Samoboru bilo je ponajviše upala dišnih organa, a u kotaru i to u selima Cerje, Kotari, Manja Vas zavladao je epidemično upala obušne žlijezde (t. zv. Mumps Ziegenpeter). Bolesni su odmah oblasti prijavljena te su poduzete sve zdravstveno-redarstvene mjere da se širenje te bolesti zapriječi. U općini Stupnik vladao je dobar, no sada su sva djeca ozdravila i škola nanovo otvorena. Dr. K.

Kradja. Dne 3. o. mj. ukradjeno na štetu baruna Pavla Lepela u dobru Molvicama 96 hrastovih cijepanih kolaca, 2-3 metra dugih te 6 cm debelih u sveukupnoj vrijednosti od 9 K 60 fl. Radi toga čina predan je Josu Vidulić iz Klinčesela kr. kot. sudu u Jaski.

Neugodni gosti. Krčmarica Marija Lapešić u Remetincu imala je u noći 27. veljače sabrano birano društvo. Bili su to cigani Štefa i Joso Maurović iz Odre, Miko i Janko Kovačević iz Sv. Martina te Milko Kovačević iz Domagovića. Valjda se nakon dugog vremena sastali, pak od radosti udarili malo jače po vinu i rakiju. Kad već nisu imali novaca, oteše krčmarici rakiju, pobiše se međusobno, te razbiše lampu, tri stakla na prozoru, boce, tako da je krčmarica u svemu oštećena za K 14:52. Svi su predani kr. kot. sudu u Jaski.

Umrli su od 1.—15. ožujka 1908.: Ana Noršić, 75 g. Stražnička ulica, od staračke oslabljenosti. Juraj Biščan, 69 g., Gajeva ulica, greška srca. Puškar, 24 sata, Gornji kraj, slabost. Tomo Fajtić, 71. g., Rambergova ulica, sušica. Dragutin Štojs, 5. g., Taborec, skrofuloza.

Društvene vijesti.

Društvo za poljepšanje Samobora održat će svoju glavnu skupštinu danas u 5 sati poslije podne u načelničkoj sobi trgovišnog poglavarstva. Na dnevnom su redu razni izvještaji, izbor odbora, te program rada za ovu godinu.

Pozivaju se gg. članovi društva, da ovoj skupštini što brojnije prisustvuju.

Dobrov. vatrogasnom društvu u Samoboru pristupili su (vrativši se iz Amerike) ponovo kao članovi Bezjak Antun, Kolić Stjepan i Sobotnik Vjekoslav.

Društvo će — čim dopusti vrijeme — započeti vježbama napolju. Upozoruju se članovi, da se tačno odazivlju službovnim zapovjedima. Dobar zapt i stručna sprema od najvećeg su zamašaja po uspješnu obranu na garištu.

Hrv. Sokol u Samoboru održat će svoju redovitu godišnju glavnu skupštinu u nedjelju dne 22. o. mj. u 8 sati uvečer u dvorani vijećnice. Dnevni red: 1. Pozdrav starješine. 2. Izvještaj tajnika. 3. Izvještaj blagajnika. 4. Izvještaj vodje. 5. Određenje dosadašnjega odbora. 6. Izbor novog odbora. 7. Eventualija. — Og. utemeljitelji i podupirajući članovi „Sokola“ pozivaju se ovim putem na tu skupštinu. Odbor.

Pučka knjižnica i čitaonica. Daljnje pučko predavanje u ovom društvu održat će se danas u 4 sata poslije podne. 23. o. mj. predavat će u čitaonici g. mag. pharm. Dragutin Batistić: O oluji.

PROSVJETA.

Hrvatsko društvo za pučku prosvjetu još uvijek ima premalen broj članova u Samoboru. Mi ovo zaslužno društvo stavljamo na srce našem građanstvu. Komu je tole moguće neka mu pristupi kao član. Članovi-prenosnici uplaćuju po 2. ili po 1 K godišnje, a zato dobiju časopis „Pučku prosvjetu“ svakoga mjeseca na ruku.

Članove prima društveni povjerenik dr. Mijo Juratović.

Naši novčani zavodi.

Samoborska štedionica održat će svoju ovogodišnju glavnu skupštinu dne 28. o. mj. Program skupštine te bilancu donosimo u današnjem našem listu.

Mi ćemo o tečaju ove skupštine izvijestiti u idućem broju, te prikazati poslovanje ovog našeg novčanoga zavoda, koji je već stupio u 35. godinu opstanka.

Gospodarstvo.

Voćarstvo.

Kod nas vlada još uvijek manija, saditi mnogo različitih vrsta voćaka; koliko komada toliko vrsta! Sadi li se voće na maloj površini jedino za domaću porabu još je donekle opravdano, no želimo li imati voća za trgovinu, tada je uputno saditi što manje vrsta ali inače svakako od valjana izbora.

Zašto šljivu-bistricu lako unovčimo? Zato jer se ove svuda sade mnogo, a trgovac može u jednom selu da nakupuje više vagona šljive. Kad bismo i šljiva sadili trideset vrsta, koje nijesu od jednake vrijednosti a niti ne dozrijevaju u isto vrijeme bilo bi isto tako od male koristi kao što je u mnogim mjestima od jabuka i kruški, gdje se sadilo i cijepilo mnogo vrsta, k tomu takovih, koje nemaju za trgovinu nikakove vrijednosti.

Površinom razmjerno dosta maleni njemački južni Tirol izvozi godišnje preko dvije tisuće vagona samo jabuka.

A isto toliko i drugog voća, što donosi gospodarima usjekom oko 16 milijuna kruna godišnje. Pak što vidimo, — u cijelom Tirolu sadi se u većem oko deset vrsta jabuka, a u pojedinom kraju naći je rašireno 4—5 vrsta, koje su obzirom na položaj i tlo za dotični kraj najprikladnije.

Za Samobor i okolice preporučili bismo, da se što više sade ove vrste jabuka: Pariška krupna carevka (Kanada Reinette), Harbertova carevka, Orleanska carevka, siva francuska carevka, Mašančika i šampanjska carevka.

Ovo su vrlo cijenjene zimske vrste, koje se u trgovini mnogo traže i dobro plaćaju, a što je također važno, bujno rastu, nijesu osjetljive a k tomu mnogo rode.

Kako je naš Samobor sa okolicom, gledom na klimu i položaj upravo kao stvoren i za voćarstvo, poželjno bi bilo, da se ovoj grani sve to veću pažnju posveti. Voćarstvo — ako se pazi na izbor vrsta i racionalno goji — vrlo je unosno, a iziskuje najmanje troškova oko obradbe. Osim toga poljepšava ono cijeli okoliš. Samobor s okolicom mogao bi da proizvodi godišnje do 200 vagona samo zimskog voća: ja-

buka, što bi reprezentiralo vrijednost najmanje 400.000 K. U nas se je potonjih godina zaista počelo nešto više saditi voća, te ima nade a i želja je naša, da nam lijepi naš Samobor bude jednoč nadaćko poznat i sa svoga voćnog eksporta.

P. C—r.

Klicavi korun. Ako se stoka hrani sa korunom, koji je u pivnici ili gdje bio čuvan, već potjerao klice, uvijek je pogibao da se stoka takovim korunom može otrovati, jer se u klicama koruna nalazi otrovna tvarina, zvana „solanin“, koja osobito djeluje na hromost živaca. Ovaj se otrov ne uništi, pa da se korun kuha ili pari, i takvim stoka hrani. Zato se takov korun uopće ne smije upotrijebiti za hranu stoke. Ako se stoka takovim korunom hrani, opaža se, da počne gutiti tek za jelo, te stoji u staji sa široko rastavljenim nogama i visećom glavom kao da je omamijena. Žila počne jače kucati, i oko je zabuljilo. Ako se takova stoka vodi iz staje, ide skoro posve hroma. Tumara od jedne strane do druge, te je u nogama u zglobovima mekana, da ne može hodati. Kad se kod stoke to pojavi, mora se odmah prestati hraciti korunom, te početi hraniti sa sijenom, ujedno joj se mora dati lijeka za čišćenje (tjeranje) želuca. Za 8—10 dana bolest prestane.

Slatki i smrznuti korun. U zimi se više puta događa, da se korun smrzne, i uslijed toga dobije neugodan slatki okus, te višeput nije ni za porabu. Taj slatki okus može se opet uzeti iz koruna, ako se korun nekoliko dana prije porabe stavi u toplu sobu ili kuhinju. Ako je korun nešto više sladak, dovoljno je, da u kuhinji ili u sobi ostane četiri dana, ako je još sladji, treba da ostane do 8 dana. Smrznuti korun ne smije se donijeti u toplu sobu, jer odmah počne gnjilliti. Zato je najbolje, da se takav korun pohrani, i da se neposredno prije hranjenja toliko toplinom umekša, da nije više smrznut, jer takav bi mogao naškoditi stoci.

Kako se može čuvati željezno orudje od rdje. U gospodarstvu je velika pogreška, da se orudje, koje imade željeza na sebi, pusti mokro ležati gdje god, ili da se čuva u vlažnim prostorijama. Rdja može vrlo mnogo naškoditi, da orudje za kratko vrijeme nije više za porabu. Kad se orudje dulje vremena ne će više upotrebljavati mora se očistiti, ta namazati mašćom, u kojoj je pomiješano malo smole. Tako namazano orudje se onda čuva na suhom mjestu.

Čim se može odstraniti katran. Pošto imadu i gospodari više puta posla sa katranom, koje sa upotrebljuje u gospodarstvu za mazanje drva, da se dulje vremena čuva, dobro je znati, čim se odstrani katran, ako su se zamazale ruke ili odjelo. Zato je najbolje upotrijebiti žutanjak od jaja, kojim se ruke ili zamazano odjelo namaže, a kasnije se mlakom vodom izpere. — 1.

Stan

koji sastoji od sobe, kuhinje i nuzgrednih prostorija iznajmljuje se odmah u Stražničkoj ulici broj 15.

Pobliže kod Josipa Matijašića, posjednika i mesara u Samoboru.

Prodaje se kuća

dobrovoljno u Samoboru, Starogradska ulica, broj 8. Pobliže kod vlasnika kuće.

Javna zahvala.

Potpisani smatramo svojom osobitom dužnošću, da se usrdno zahvalimo svim gospodjama i gospodi kao i našim znancima i prijateljima, koji su našu nezaboravnu pokojnu tetku, gospodju

Anu udovu Noršić

sproveli do vječnog počivališta, i koji su nas u našoj tuzi tješili.

Svima još jednom hvala, a od Boga plaća. U Samoboru 10. ožujka 1908.

Fanika udova Wagner
Josip Matijašić mlađi.

Javna zahvala.

Svjema prijateljima i znancima, koji su našega miloga supruga, oca, tasta i djeda

Juraja Biščana

sproveli do hladnoga groba, a nam tom prilikom izrazili svoje saučestje, srdačno zahvaljujemo.

Napose pak izričemo toplu hvalu gg. dr. M. Biščanu i dr. Božidaru Krnicu za njihov požrtvovni trud oko bolesnika, te vele časnomu g. gvardijanu o. Akurziju Križanu, koji ga je često u bolesti pohađao i tješio, slavnim građanstvu trg. Samobora, vojno-veteranskom društvu, Gradishnoj bratovštini sv. Filipa, te svim i svakomu, koji su pokojnika u bolesti posjećivali i do hladnoga groba opatili, te nam sačut iskazali.

Tugujuća obitelj.

SKLADIŠTE

svih vatrogasnih sprava i gospodarskih potreptina
PODRUŽNICA

R. A. SMEKAL

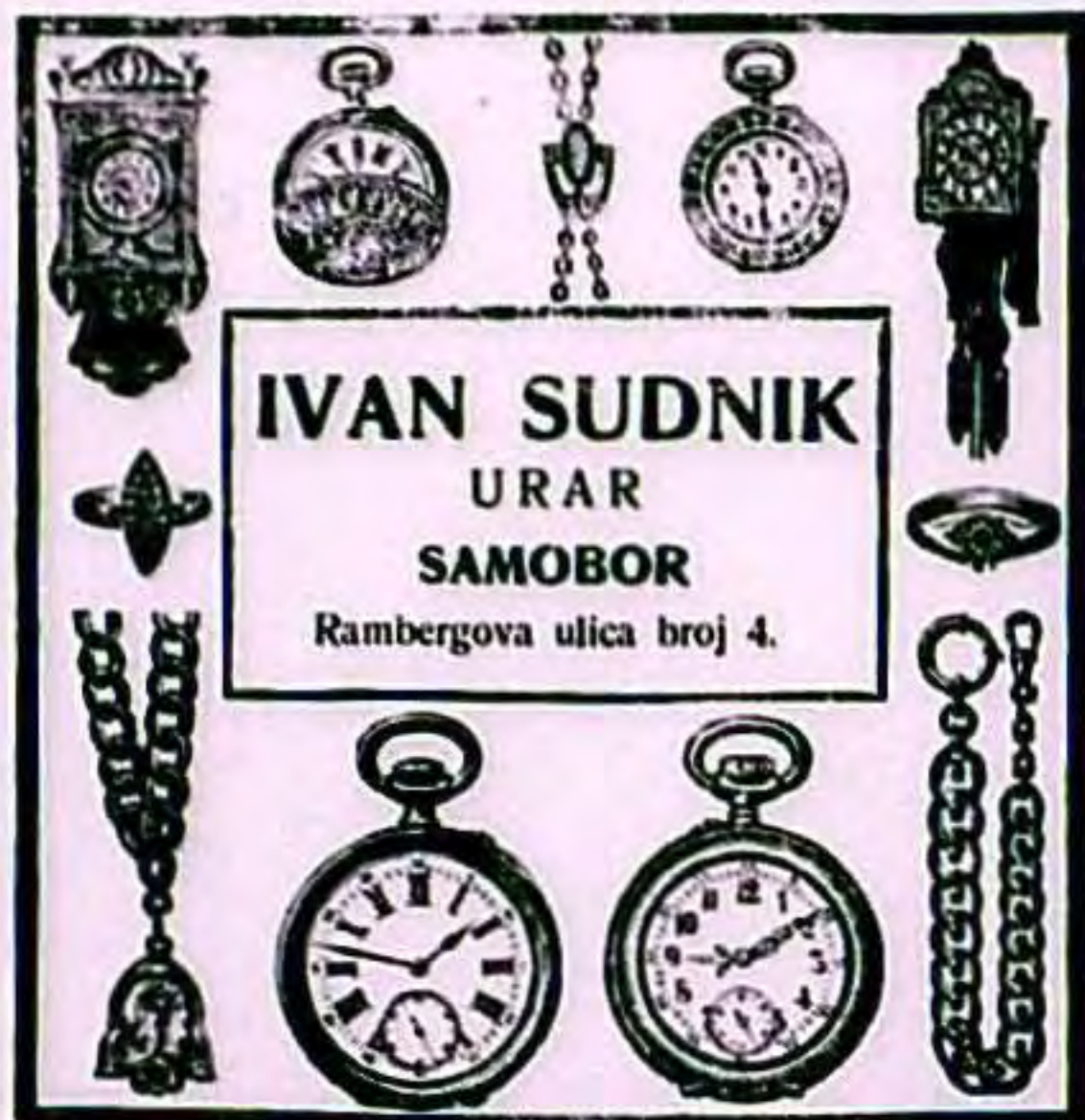
ZAGREB, Frankopanska ulica broj 9.

Najnovije

„Patent Smekal“

Štrcaljke sa ravnotezom najnovijeg sustava za prijenos umanjene radne snage od 40%, koje s desne i s lijeve strane vodu sišu i dižu, te je okretanje nepotrebno.

Sustav odlikovan 1903. sa prvom počasnom diplomom i zlatnom kolajnom.

Na skladištu držim žepne i zidne ure (njihalice koje su providjene novim zvonom za udaranje satova t. zv. Gong), razne budilice itd.

Preuzimam sve popravke satova i zlatnine. Preporučujući se slavnom općinstvu trgovišta Samobora i okolice za njegovo povjerenje bilježim veleštovanjem

Ivan Sudnik, urar.

Tražim naučnika

za dimnjačarski obrt u dobi od 13—16 godina. Budući da sam Samoborac, želio bih dječaka iz Samobora. — Nastup odmah.

Julijo Pauše, dimnjačarski obrtnik, Pleternica.

Objava.

Častim se ovime obznaniti p. n. općinstvu Samobora i njegove okolice, da sam u Rambergovoj ulici br. 46 (kuća gdje. Kazić) otvorio

* krojačku radionicu muških i ženskih odijela.

Kako sam u svojoj struci potpuno uvješten, moći ću svim zahtjevima cijenj. općinstva potpuno udovoljavati, te ću sve narudžbe obavljati točno, savjesno i uz najumjerenije cijene.

Preporučujući se sl. gradjanstvu, da me svojim povjerenjem počasti, bilježim se odličnim štovanjem

Antun Vogrinc, muški i ženski krojač.

Kretanje željezničkih vlakova

mjeseca ožujka.

Iz Samobora u Zagreb: u 6 i 10 sati jutrom, u 1:30 po podne, i u 7 sati uveče.

Iz Zagreba u Samobor: u 8 i 11:45 prije podne, u 3 poslije podne, i u 7:03 uveče.

Kašalj
izliječi

tko

svoje zdravlje voli.
5245 not. ovjer. svjedodžbi
dokazuje siguran uspjeh

Kaiserovih
pranih Karamela
sa tri omotke.

Liječnici su ih prokušali i preporučili protiv kašlja, promuklosti, astme, plućavosti, nashadi zdravlja te kašlja tri-pavcu. — Svjetlost po 20 i 40 št., svežanj 80 št. — Dobiva se kod
MIRKA KLEŠČICA
općarstva i zlatom anđela u Samoboru.

Uspješno se oglašuje u
Samoborskom listu.

OGLAS.

Samoborska štedionica dion. društvo u Samoboru

držat će svoju

XXXV. redovitu glavnu skupštinu

dioničara dne 28. ožujka 1908. u 3 sata poslije podne u svojim prostorijama, da riješi slijedeći

dnevni red:

1. Zaključni računi sa izvještajem nadzornog odbora za g. 1907., te izdanje apsolutorija upravi.
2. Razdioba dobitka iz godine 1907.
3. Izbor trih članova ravnateljstva na tri godine i jednog člana nadzornog odbora za jednu godinu.
4. Povišenje dioničke glavnice.
5. Promjena društvenih pravila.

Gg. dioničari, koji žele kod te skupštine sudjelovati, umoljavaju se, da svoje dionice sa nedospjelim odrescima, izvole do običaja do 18. t. mj. kod ovoga zavoda deponirati.

Ravnateljstvo.

RAZMJERA.

Imetak.

Samoborske štedionice za godinu 1907.

Dugovi.

	K	fil.		K	fil.
Gotovina	49539	03	Dionička glavnica	100000	—
Mjenice	1946808	57	Pričuvna zaklada	187040	30
Zajmovi na nekretnine	120555	45	Mirovinska zaklada	48071	74
Zajmovi na ručne zaloge	903	—	Ulošci	1024856	72
Parbeni troškovi	1315	67	Mjenice u reeskomptu	788140	—
Nekretnine	29239	80	Kamatni porez	2243	04
Vrijednosni papiri	32351	11	Prenosni kamati	34577	81
Dužnici	45666	92	Dobitak	41479	94
	2226409	55		2226409	55

RAČUN DOBITKA I GUBITKA.

Rashod

Samoborske štedionice za godinu 1907.

Prihod

	K	fil.		K	fil.
Dohodarina	5808	27	Kamati od mjenbenih zajmova	151525	18
Kamatni porez	4516	68	— — — — — zajmova na nekretnine	9187	06
Uprava	17239	47	— — — — — ručnih zaloga	239	88
Kamati uložaka	45153	08	— — — — — vrijednosnih papira	1165	—
Kamati reeskomptiranih mjenica	48549	86	Providbe	220	54
Dobitak	41479	94	Najamnina	409	04
	162747	30		162747	30

U SAMOBORU, 31. prosinca 1907.

Ravnateljstvo.

OGLAS.

Od posjeda Giznik i Zagrebčica prodavat će se pojedine čestice

svake srijede

u poslovnici gospoštije u Gizniku u 9 sati prije podne, a prodavat će se čestice u općinama

Domaslovec-Strmec-Sv. Nedjelja,

iza toga

dva mlina, jedna kuća i vrt u Samoboru pri Gradni i cijela Čarda blizu Hrastine.

Gospoštija Giznik.